

Joe Vitacco en zijn JAV-label

GERCO SCHAAP

Feike Asma, Piet van Egmond, Edward Power Biggs, Virgil Fox ... grote namen uit het verleden die voortleven door hun opmerkelijke verschijning en hun voor velen onvergetelijke orgelspel. Het was een live-opname van Virgil Fox (Bachs "Jig Fugue" in G) die de jonge Amerikaan Joe Vitacco in 1978 deed besluiten om te schakelen van piano- naar orgellessen. Als kind ging hij met zijn grootmoeder naar de Church of Our Lady of Refuge in Brooklyn, New York, om het orgel te horen. Nadat de kerk in Brooklyn de vaste parochiekerk van de familie Vitacco werd, vroeg Joe's moeder de organist van die kerk hem het driemanuaals Kilgen-orgel (24 stemmen) te demonstrenen. Het instrument was in slechte staat en functioneerde na verloop van tijd helemaal niet meer. Daarop besloot Joe het orgel zelf te gaan repareren. Als zeventienjarige spendeerde hij in 1984/85 al zijn vrije tijd in de kelder van het ouderlijk huis met het opnieuw beleren van talloze pulpeten, geholpen door een plaatselijke orgel-technicus. Het leer betaalde hij van zijn zakgeld.

Op zoek naar een vervolgopleiding in 1985 passeerde de familie het College of the Holy Cross in Worcester, Massachusetts, waar de firma Taylor

& Boody juist een nieuw orgel had gebouwd. Op uitnodiging van de bouwers mocht hij er even op spelen. Uiteindelijk koos hij voor het Notre Dame College in South Bend, Indiana, waar hij economie en orgel ging studeren. Orgel studeerde hij bij Craig Cramer op een Holtkamp-orgel uit 1978. Het was op die school dat de kiem werd gelegd voor Joe's handelsgeest. Wanneer het voetbalteam van Notre Dame speelde, zaten er zo'n 60.000 fans in het uitverkochte stadion. Nog eens 40.000 fans kwamen naar South Bend in een poging de wedstrijd bij te wonen. Joe's medestudenten verkochten bij zo'n gelegenheid speciale T-shirts. In 1988 zou het team van het katholieke Notre Dame College tegen dat van de universiteit van de stad Miami – ook bekend door zijn gevangenis – uitkomen. Een van zijn klasgenoten kwam op het lumineuze idee een T-shirt te produceren met als opdruk: "Catholics vs. Convicts" ("katholieken versus veroordeelden"). Hij mobiliseerde een verkoopteam, schiep de mogelijkheid om met creditcard te betalen en wist *Sports Illustrated* zover te krijgen dat zij het shirt in hun magazine afdrukten na de overwinning van Notre Dame. Het verhaal ging dat de betrokken student genoeg verdiende om zijn gehele studie af te betalen. Nadat Joe Vitacco in 1990 was afgestudeerd in economie, met orgel als bijvak, bezocht hij de National Convention van de American Guild of Organists in Boston. Hij raakte gefascineerd door de orgelmakers Æolian, Skinner en de firma Æolian-Skinner en werd gegrepen door een demonstratie van zelfspelende orgels van die firma's bij restaurateur Nelson Barden. Hij maakte kennis met prof. Thomas Murray en werd een van diens grootste fans. Joe realiseerde zich dat hij nooit goed genoeg zou zijn om organist te worden en vestigde zich als effectenma-

kelaar. In dezelfde tijd kocht hij zijn eerste paar Neumann-microfoons en ging daarmee elke zondag naar de St. Thomas Church in Manhattan om de organisten Gerre Hancock en Michael Kleinschmidt en het St. Thomas Choir op te nemen. Hij had er succes mee en bood zijn diensten ook bij andere kerken in New York aan. Op een dag in 1992 werd hij teruggebeld door Tim Smith, interim-organist en *music director* in de beroemde Riverside Church (waar Virgil Fox van 1946 tot 1965 organist was geweest en veel platen had opgenomen). Die vroeg hem zijn concerten op te nemen.

Ernest M. Skinner (1866-1960), Amerikaans orgelbouwer.

In maart 1995 zat Joe Vitacco met de musicus Justin Bischof in een favoriet Italiaanse restaurant om een plan uit te werken dat de aanloop zou vormen tot de oprichting van JAV Recordings. Het jaar daarop zou de National Convention van de AGO in New York plaatsvinden. Duizenden organisten en orgelliefhebbers zouden daar op af komen. Joe dacht terug aan de succesvolle actie met de T-shirts op zijn college. Waarom zouden ze voor deze conventie niet het perfecte souvenir produceren dat alle deelnemers mee

Foto: JAV

Joe Vitacco aan de speeltafel van het Kilgen-orgel in de kerk van Our Lady of Refuge, New York City.

naar huis konden nemen? En zo ontstond het idee voor “GOONY”, de cd-box *Great Organs Of New York*. De bedenkers gingen aan het werk. Vitacco zorgde voor de opname-apparatuur, Bischof verzorgde de muziekregie. Alles wat tegen kón zitten, zat tegen, maar zestien maanden, een ontelbaar aantal doorgehaalde nachten en 100.000 dollar later lag er een 4-cd-box met opnamen van 23 befaamde orgels in New York, ingespeeld door 27 vooraanstaande organisten, in een oplage van 3700 stuks, met een boekje van maar liefst 140 pagina’s. Bijna alle 3000 deelnemers van de conventie gingen met een cd-box naar huis. De box bracht weliswaar minder op dan de T-shirts in 1988 maar was evengoed een doorslaand succes.

Joe Vitacco en Justin Bischof gingen daarna hun eigen weg. Bischof startte zijn label Ethereal Recordings, Vitacco in 1997 zijn label JAV Recordings. Het was al lange tijd Vitacco’s wens om orgels van Ernest Skinner en Æolian-Skinner op cd te documenteren. In april 1998 zegde hij zijn baan op Wall Street op om zelfstandig ondernemer te worden. Zijn eerste project werd *Great Organs of America: A Retrospective*. Daarnaast produceerde hij koor-cd’s en cd’s van toonaangevende nieuwe orgels, gebouwd door firma’s als Taylor & Boody, Rosales en Schoenstein. Ook richtte hij zijn blik op Frankrijk, waar hij organisten als Daniel Roth en Vincent Dubois bereid vond voor hem te spelen. Inmiddels is het *Great Organs*-project voltooid en zet Vitacco zich in voor de restauratie van het Kilgen-orgel in de kerk van Our Lady of Refuge in Brooklyn, New York – de kerk waar het allemaal begon – door het uitbrengen van een benefiet-dub-

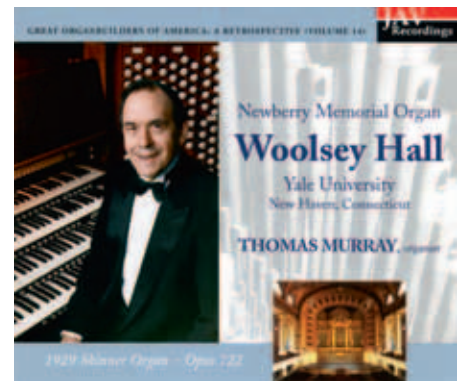

bel-cd. Hierop bespelen dertien organisten twaalf orgels, unieke opnamen die niet op zijn andere cd’s te vinden zijn. Op YouTube staat een filmpje waarop Stephen Tharp twee dagen

voor de demontage een prachtig *Ave Maria* van Reger op het Kilgen-orgel speelt. Toen ik het afspeelde, was het inmiddels 7712 keer bekeken. Bij een donatie van 40 dollar of meer wordt de dubbel-cd aan u opgestuurd (zie www.pipeorgancds.com).

Mijn eerste cd van JAV was er een van prof. Thomas Murray met werken van Robert Schumann (de *Vier Skizzen* en de zes *Canons*) en Felix Mendelssohn Bartholdy op een Schoenstein-orgel in Lincoln, Nebraska. Behalve het uitmuntende spel vielen mij meteen de hoge kwaliteit van de opname en de voortreffelijke documentatie op. Helaas waren de cd’s van Joe Vitacco toen nog nauwelijks verkrijgbaar in Nederland. Je kon ze via internet bestellen maar daar waren we in die tijd nog wat huiverig voor. Met de huidige stand van de dollar en de verbeterde mogelijkheden om veilig te betalen via internet, is dat een stuk gemakkelijker geworden, al laat de post op dit punt wel eens steken vallen. Maar inmiddels is er een Nederlandse cd-leverancier die de cd’s van JAV importeert: Landgoed Gerianna in Werkendam. En dus loont het de moeite om een aantal cd’s uit het assortiment te lichten.

Van de al eerder genoemde serie *Great Organbuilders of America*, waarvan intussen al verschillende delen zijn uitverkocht, is er in elk geval één die ik bijzonder kan aanbevelen, namelijk Volume 14 (JAV 124). Op deze 2cd presenteert Thomas Murray ‘zijn’ Newberry Memorial Organ in de Woolsey Hall van Yale University in New Haven, Connecticut. Dit orgel werd in 1902 gebouwd door de firma Hutchings-Votey en bevatte toen 65 registers, verdeeld over vier manualen en pedaal. Na uitbreiding door Steere in 1915 gaf Ernest M. Skinner het orgel in 1928 zijn definitieve vorm en klank waaraan het zijn roem te danken heeft. Het telt nu 142 sprekende stemmen en wordt door zijn vaste bespeler betiteld als “de Stradivarius onder de orgels”. Ik had het voorrecht om het orgel in april 2000 te

mogen zien en horen, en zowel de klank als de gehele conceptie hebben een onuitwisbare indruk gemaakt, mede dankzij de voortreffelijke demonstratie door Thomas Murray. Op de eerste cd geeft Murray na het spelen van zijn eigen bewerking van de *Sinfonia uit Cantate 29* van J.S. Bach en de *Processional for the President* van zijn voorganger Charles Krigbaum een gesproken introductie. Daarna neemt hij uitvoerig de tijd om *The Diapasons*, *The Flutes*, *The Strings* en *The Reeds* te demonstreren. Hij doet dat met fragmentjes uit de orgelliteratuur en korte improvisaties maar ook door ‘gewoon’ enkele tonen en akkoorden aan te slaan. Wat je dan hoort, is soms “amazing” ... En passant legt Murray ook de werking van het orgel en de opbouw van de diverse registers uit, wat ook voor niet-kenners interessant is. Het aantal klankvariaties en -combinaties op dit orgel is werkelijk oneindig ... wat een reisgenoot in 2000 dan ook de kwalificatie “gigantische kleurdoos” deed ontvallen! De tweede cd bevat een live-opname van een door Thomas Murray gegeven concert op het Newberry-orgel, dat na het horen van de klankdemonstraties natuurlijk een feest der herkenning is. Hij speelt werken van Mozart (*Fantasie in f* KV 608), Vaughan-Williams (twee *Preludes on Welsh songs*), Reger (*Benedictus* en *Introduktion und Passacaglia in d*), Hindemith (*Sonate I*), Bonnet (*Matin Provençale*), Karg-Elert (twee *Choralimprovisationen*) en Rimsky-Korsakov (een bewerking van de *Processie der Edelen* uit de opera *Mlada*). Alleen aan het applaus

Het Newberry Memorial Organ in de Woolsey Hall van Yale University.

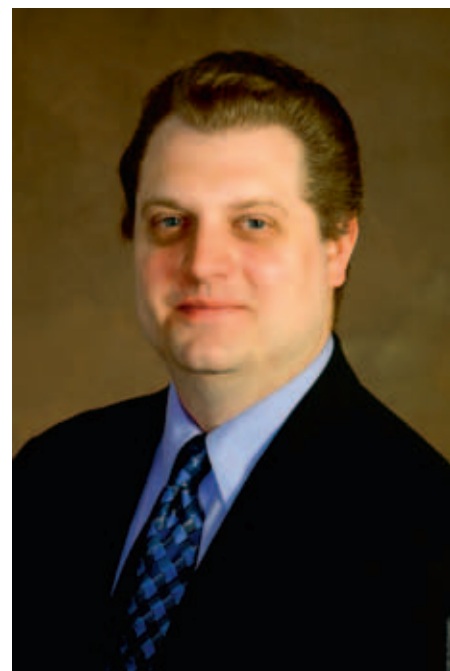
is te horen dat het een live-opname betreft; Murray laat niets aan het toeval over en speelt op concerten even exact als op zijn cd's.

Deze dubbel-cd is een aanrader van de eerste orde. Er zit een boekje bij van 72 pagina's met boeiende verhalen over het Newberry Memorial Organ en veel foto's van het binnenwerk. Wacht niet te lang met bestellen ... hij kan zomaar uitverkocht zijn!

Een andere boeiende lijn in het aanbod van JAV is de serie *The Art of the Symphonic Organist*. Deze cd's omvatten behalve symfonische orgelliteratuur (natuurlijk!) ook transcripties van orkestmuziek. De eerste cd in deze serie (JAV 141, Ken Cowan op het Skinner-orgel uit 1921 in de kerk van St. Luke in Evanston, Illinois, met werken van Wagner, Saint-Saëns, Widor, Liszt en Karg-Elert) ken ik niet. Dit ooit glorieuze instrument was na diverse onkundige ingrepen tot een schaduw van zichzelf geworden maar is door de A. Thompson-Allen Company – die de uitgave van deze cd mede mogelijk maakte – in 1998 met respect gerestaureerd. Volume 2 is op hetzelfde orgel opgenomen door Stephen Tharp, met wie het Nederlandse orgelpubliek onlangs kennis kon maken toen hij in Rotterdam op uitnodiging van Stich-

ting Vox Humana een Demessieux-herdenkingsconcert verzorgde. Deze begaafde organist is een alleskunner met een grote technische beheersing. Hij studeerde bij o.a. Wolfgang Rüb-sam en Jean Guillou, en is nu *artist in residence* in Grace Church (Episcopal) in New York. Op deze cd (JAV 138) speelt hij onder meer zijn eigen bewerking van Franz Liszts *Sonate in b*, oorspronkelijk voor piano. Een knap staaltje transcriptiekunst! Daarnaast een bewerking van Händels *Overture to Music for the Royal Fireworks*, een *hymn* van Stanford, een aria van Barber (met sopraan Susan Lewis) en ten slotte een adembenevende uitvoering van de *Passacaglia und fuge über B-A-C-H* van Karg-Elert. Geen luchtig programma maar uitvoeringen van grote klasse

Diezelfde Stephen Tharp heeft ook een cd opgenomen op het Anderson Organ in de Brick Presbyterian Church in New York City (JAV 160). Dit is een nieuw orgel van Casavant Frères, gebouwd in Frans-symfonische stijl onder advies van Jean-Louis Coignet, die ook als adviseur optrad bij de bouw van het Van den Heuvel-orgel in de St.-Eustache in Parijs. De symfonische klank van dit instrument is van een geheel andere orde als die van de Skinner-orgels: brutaler, wat rauwer ook, maar in zijn soort

Stephen Tharp

niet minder indrukwekkend. Als je de *Vijfde Sonate* van Guilmant hebt gehoord, heb je al een behoorlijke indruk van het orgel. Het heeft ook prachtige strijkers, zoals te horen is in het expressief gespeelde *Prière* uit Opus 37 van Joseph Jongen. De *Sonata Eroica* van dezelfde componist is het orgel op het lijf geschreven. De kerk heeft een wat korte akoestiek, maar Tharp weet daar goed op in te spelen door bepaalde noten en akkoorden net iets langer vast te houden. In de expositie van het zachte thema maakt hij gebruik van de *Flûte célestis*, een zwevend gestemde fluit die ook door Skinner regelmatig werd toegepast. Andere stukken op deze cd zijn de Durufléaanse *Arabesque* uit 2000 van Olivier Latry, een melodieuze *Pastorale* van Tournemire en de wat lawaaiige finale uit Hakims *Hommage à Igor Stravinsky*. Naast een gedegen programmatoelichting van Tharp bevat het cd-boekje lezenswaardige *Notes* van adviseur Coignet en de orgeldispositie. Op Stephen Tharps website zijn veel bijzonderheden over en geluidsopnamen van deze organist te horen (zie aan het slot van dit artikel).

Volume 3 van *The Art of the Symphonic Organist* (JAV 154) is ingespeeld door Thomas Murray op het Skinner-orgel (Opus 603) in het Museum of Art Peristyle in Toledo. Nu eens geen programma met bewerkingen maar met bijna uitsluitend orgelliteratuur. Bijna, want Vivaldi's *Concerto in D* werd voor orgel bewerkt door J.S. Bach en Mendelssohns *Praeludium en fuga in E* is een pianowerk en klinkt dan ook wat 'wereldser' dan de orgelwerken die we van hem kennen. Het museumorgel in Toledo heeft een interessante voorgeschiedenis. In 1901 gingen de industrieel Edward Libbey (van de Libbey Glass Company), zijn kunstminnende vrouw en enkele gelijkgestemden over tot de oprichting van het Toledo Museum of Art. In 1912 ging het museum open en getroostte het echtpaar Libbey zich veel moeite om er een fraaie verzameling kunst in onder te brengen. Toen mr. Libbey in 1925 stierf

aan longontsteking, liet hij twee miljoen dollar na om het museum in stand te houden. Een jaar later werd het museum verrijkt met een nieuw auditorium dat plaats bood aan 850 mensen. De twee zusters van mr. Libbey besloten een pijporgel voor de zaal te laten bouwen, ter herinnering aan hun overleden broer. De beroemde organist Lynnwood Farnam trad op als adviseur. Het instrument werd in 1926 gebouwd door de Skinner Organ Company; het was het grootste Skinner-orgel dat werd uitgerust met een rollen-speelmechanisme. Het was aan weerszijden van het toneel gebouwd, wellicht om te kunnen samenspelen met een orkest. De uitstraling naar de zaal was echter minder goed. In 1930, met de grote crisis in het vooruitzicht, zag mrs. Libbey af van het vruchtgebruik van het geërfde kapitaal van haar man en wendde dit aan om het museum uit te breiden en zo ook tweeën-

half duizend mensen aan werk te helpen (!). Een nieuwe concertzaal werd gebouwd (de 'Peristyle') en het ernaar overgeplaatste orgel kwam zo in veel betere akoestische omstandigheden te staan. Marcel Dupré gaf het inspelingsconcert op 16 oktober 1933 en gaf daarna nog enige suggesties voor veranderingen aan het orgel die gelukkig geen gehoor vonden. In de loop der jaren voltrokken zich kleine rampen door lekkages, overstromingen en ten slotte de installatie van een nieuwe toneellift. Bij die laatste werkzaamheden werden het hoofdwindkanaal en een kabel die de speeltafel met het linker compartiment verbond, doorgesneden waardoor het orgel onbespeelbaar werd. Het museumbestuur wilde wel maar kon niet overgaan tot herstel en zo bleef het orgel vele jaren zwijgen. Dankzij een genereuze gift van de Joseph G. Bradley Foundation kwam een restauratie in zicht. Nù werd het

Foto: Edward Kelly

Prof. Thomas Murray bij de speeltafel van het Skinner-orgel in het Museum of Art Peristyle in Toledo.

orgel behandeld zoals ieder ander kunstobject in het museum en vond van 2003 tot 2005 een grondige, conserverende restauratie plaats door de A. Thompson-Allen Company, hun veertiende restauratie van een Skinner- of Æolian-orgel. Ook het complexe rollenmechanisme in de speeltafel werd daarbij weer hersteld. Voor het herstel van de bekabeling, waarvan geen schema bestond, werd de hulp van specialisten ingeroepen. Dit alles staat uitgebreid beschreven in het cd-boekje, dat bovendien een aardig interview bevat met Thomas Murray, die orgelplaten op 78-toeren blijkt te verzamelen. Hoewel het orgel 51 stemmen telt, heeft het een tamelijk intieme klank, mede door de wat droge zaalakoestiek. Naast de al genoemde werken van Vivaldi/Bach en Mendelssohn speelt Murray Mozarts *Fantasie in f* KV 594 ('die andere'), een *Fanfare* van John Cook, de derde *Rhapsody* van Howells, het *Scherzando* uit de *Trois Pièces* van Pierné en het altijd weer bevalige *Meilied* van Jongen. Hij besluit met een overrompelende uitvoering van Guillemants *Sonata No. 1* Op. 42. Murrays spel is te karakteriseren als uiterst fijnzinnig, met veel aandacht voor articulatie en registratie. Doordat het orgel in twee delen is opgebouwd, ontstaat er een aardige ruimtewerking die vergelijkbaar is met de opstelling van een symfonieorkest.

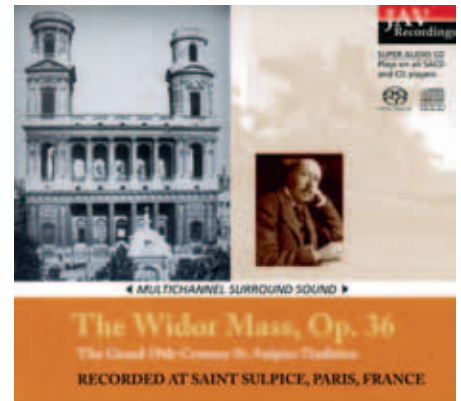
Ik hoop niet dat de lezer mij te lang vindt stilstaan bij sommige cd's, maar er gaat ook een wereld voor je open wanneer je deze opnamen hoort en je in de achtergronden verdiept!

Weer een andere lijn in het fonds van Vitacco is de serie *On A Sunday Afternoon*. Dit zijn live-opnamen uit de National Cathedral in Washington, waar een orgel staat van de Ernest M. Skinner and Son Organ Company uit 1938, de tijd dat de oprichter zich al uit de zaak had teruggetrokken. In de jaren 1963 en 1970-1973 werd het orgel compleet "reworked" door de firma Æolian-Skinner, "om er de gehele

orgelliteratuur op te kunnen spelen". Volume 7 uit deze serie (JAV 167) bevat een live-opname van de ook bij ons bekende **John Scott** uit 2006. Zoals bekend is hij tegenwoordig organist en *Director of Music* in de St. Thomas Church in New York. Hij speelt een programma zoals we dat van hem gewend zijn: een doorzichtig en bescheiden geregistreerd *Concerto in F* van Händel, *Tocatta, Adagio en Fuge in C* van J.S. Bach, een *Andante in C* en de bekende *Fantasie in f* van Mozart en een obscure *Tocatta for Organ and Tape* van Jonathan Harvey. Verder Regers bekende *Tocatta und Fuge d-Moll* uit Op. 59, *Chant de Mai* van Jongen, het jazzy *Miroir* van onze landgenoot Ad Wammes en ten slotte *Carillon de Westminster* van Vierne. Hij opent met Lemare's bewerking van de *Ouverture 'Die Meistersinger von Nürnberg'*, zware kost zo aan het begin. Beginnen met Händel kan ook; daar gebruikt Scott de meest karakteristieke stemmen van het orgel en brengt hij meteen de kwaliteiten voor het voetlicht. Voor een live-opname is deze erg rustig; van het publiek merk je pas iets bij het slotapplaus. Het boekje bevat onder meer een uitgebreid interview met John Scott. Verder in deze serie live-opnamen van o.a. **Todd Wilson** (JAV 149, met een heel Amerikaans programma), **Daniel Roth** (JAV 153, met o.m. *Symphonie Romane* van Widor en

Washington National Cathedral

eigen werk) en **Olivier Latry** (JAV 180, met o.m. de zesde *Symphonie* van Vierne en eigen werk).

Zoals gezegd richt Vitacco zijn blik ook op Frankrijk; hij heeft inmiddels een aantal fraaie cd's opgenomen in Rouen en in de Parijse Saint-Sulpice. **Stephen Tharp** nam al in 2001 een cd op in de Sulpice (JAV 130) met de *Marche Pontificale* uit Widors eerste *Symphonie, Prière* van Franck, drie *Préludes et Fugues* Op. 109 (de tweede serie dus) van Saint-Saëns, een cd-première van Daniel Roth (*Artizarra: Fantaisie sur un chant populaire pour la fête de l'Épiphanie*) en de niet zo vaak gehoorde *Triptique* Op. 51 van Marcel Dupré. Een prachtige opname waarop je het Sulpice-orgel in al zijn glorie hoort! Tharp hanteert gematigde tempi, legt het instrument niet zijn wil op maar laat schoonheid prevaleren boven virtuoos vertoon. Op hetzelfde orgel speelt **Stephen Tharp** de cyclus *Le Chemin de la Croix* van Dupré (JAV 161). Een andere droom van Vitacco was: de *Mis voor twee koren en twee orgels* van **Charles-Marie Widor** opnemen in de Saint-Sulpice, de plaats waar dit werk ontstond. In 2005 realiseerde hij die droom met het 'Chœur Darius Milhaud' o.l.v. Camille Haedt-Goussu, het Ensemble Dodecamen o.l.v. Christopher Hyde, de organisten Daniel Roth (hoofdorgel), Mark Dwyer en Stephen Tharp (koororgel) (JAV 158). De mis werd 'opgetuigd' met fraaie improvisaties van

Roth, drie koorwerken van Philippe Belenot (1860-1928), *O Salutaris* van Lefébure-Wély en ten slotte het koorwerk *Quam dilecta* van Widor. En zo ontstond een indrukwekkend programma dat een hoogmis geweest zou kunnen zijn in de dagen van Widor. De opname moet een enorme operatie zijn geweest maar het resultaat is dan ook adembenemend! Projecten als deze zijn zonder sponsoring niet mogelijk. In dit geval droeg Quimby Pipe Organs bij in de productiekosten.

Het Cavaillé-Coll-orgel in de Saint-Ouen in Rouen blijft een van de meest geliefde orgels om op te nemen in Frankrijk. Ook dit instrument verdient de kwalificatie "Stradivarius onder de orgels". Hoeveel opnamen zouden hier al de sacristie hebben bevolkt? Restaurateur Denis Lacord heeft er dan ook bijna een dagtaak aan om het orgel in goede conditie te houden. Met hem is een interessant interview opgenomen in het boekje bij JAV 165. Op deze cd speelt Daniel Roth een programma met werken van Guilmant (*Marche sur un thème de Haendel*), twee stukken van Nadia Boulanger, werken van Vierne (o.m. *Marche épiscopale*, *Allegretto* Op. 1, *Communion* Op. 8 en *Cathédrales* uit Op. 54), Alain (*Choral Dorien* en *Variations sur 'Lucis Creator'*), Messiaen (*Apparition de l'Eglise éternelle*) en hemzelf. De rest van deze SACD is benut voor een klankdemonstratie van het orgel met toelichtingen van Roth. Deze tracks zijn echter alleen af te spelen op een SACD-speler. Niettemin een prachtige cd die het St.-Ouen-orgel nog eens van zijn mooiste kant laat horen.

Ook jonge talentvolle organisten krijgen een kans bij JAV. JAV 166 is een cd van Vincent Dubois (1980), opgenomen in de Saint-Sulpice in Parijs. Deze sterleerling van Olivier Latry won eerste prijzen voor orgel, harmonie, contrapunt, fuga en 20^e-eeuws repertoire, en won in 2002 zowel de *Recital Gold Medal* op het concours van Calgary als de *Grand Prize* op

het internationaal concours van Toulouse. Hij is adjunct-directeur van het Conservatorium in Angers en titularis van de kathedraal in Soissons. Op deze cd presenteert hij zich met o.m. de *Suite* Op. 5 van Duruflé, de *Evocation à la Chapelle Sixtine* van Liszt, een transcriptie van Rachmaninovs bekende *Prelude in cis* voor piano en een boeiende, vrije improvisatie. Een uitstekend visitekaartje van deze rijzende ster.

Een andere nog betrekkelijk jonge organist is Ken Cowan, oud-leerling van Thomas Muray en John Weaver. In zijn c.v. vermeldt Cowan nergens een geboortjaar, maar de categorie "1974 births" op Wikipedia spreekt voor zich. Hij is full-time *Assistent Professor of Organ* op het Westminster Choir College in Princeton, New Jersey en bekleedde organistenposities in New York en Philadelphia. Op YouTube is een filmpje van hem te zien waarin hij Healy Willans *Introduction, Passacaglia & Fugue* speelt op een Wurlitzer-orgel van de Sanfilippo Foundation. Op JAV 169 speelt hij een afwisselend programma van zowel bewerkingen (Wagners *Meistersinger-ouverture*, Saint-Saëns' *Danse Macabre* en werken van Rubinstein en Moszkowski) als orgelliteratuur (Karg-Elerts *Three Impressions* Op. 108 en *Symphonischer Choral 'Ach bleib mit deiner Gnade'*, Guy Bovets ludieke *Salamanca* en Dupré's geliefde *Allegro deciso* uit zijn *Evocation*). Cowan bespeelt een orgel dat in 2004 werd opgeleverd door Quimby Pipe Organs voor de First Baptist Church in Jackson, Mississippi. Het is samengesteld uit 19 registers van het voormalige orgel in die kerk (E.M. Skinner & Son Op. 535, 1939), 9 registers van Möller die het orgel in 1972 verbouwde, 63 registers van het Casavant Frères-orgel (Op. 1312, 1929), gebouwd voor het Royal York Hotel in Toronto en in 1989 gebruikt voor de herbouw in Jackson, en 64 nieuwe stemmen. Aldus ontstond een orgel van 155 registers in elf divisies, verdeeld over vijf manualen en pedaal, tezamen zo'n 9.000 pijpen. Wie verwacht dat horen en zien je

Vincent Dubois.

vergaat bij zo'n mega-orgel heeft het mis. Door het enorme aantal registers zijn talloze gradaties in klank mogelijk. Behalve Great, Swell Choir en Pedal is er een *Orchestral Organ*, een kleinschalig *Continuo Organ*, een *Fanfare Organ* en een *Antiphonal Organ*. Ondanks de enorme ruimte van deze baptistenkerk is de galmtijd vrij kort en blijft de orgelklank doorzichtig. Ken Cowan blijkt een echte Murray-leerling met een superieure techniek maar ook met gevoel voor theater. Zijn *Danse Macabre* is spectaculair, zijn *Three Impressions* van Karg-Elert delicaat en zijn aanpak van Bovet en Dupré overrompend. In het cd-boekje onder meer een interview met hem. Een aanrader!

De cd's van JAV zijn verkrijgbaar bij Landgoed Gerianna, Kruisstraat 12, 4251 CW Werkendam, tel. (0183) 509 491, website www.landgoedgerianna.nl.

Op de website www.pipeorgancd.com is het gehele assortiment cd's te zien en zijn geluidsfragmenten te beluisteren. Ook is hier de dubbel-cd ten bate van de restauratie van het Kilgen-orgel in Brooklyn, New York te bestellen. Op <http://web.mac.com/joe.vitacco/iWeb> is bovendien een aantal bijzondere geluidsopnamen te horen.

